รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว
วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔
E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

๑.๑ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

๑.๒ พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๖๐ จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น ๑๒,๑๕๐,๒๙๔ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดศัตรูข้าว

๒.๑ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง สิงห์บุรี พิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน ๓๗,๗๒๘ ไร่ การระบาดลดลง ๒,๒๑๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๙,๙๔๑ ไร่) ในช่วงอายุ ดังนี้

๒.๑.๑ ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน จำนวน ๑๕,๘๑๓ ไร่

๒.๑.๒ ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๑๔,๑๖๖ ไร่

๒.๑.๓ ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๗,๗๔๙ ไร่

๒.๒ โรคไหม้ข้าว พบการระบาดพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ตาก และจังหวัดสงขลา จำนวน ๒๑ ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น ๖ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๕ ไร่) ในช่วงอายุ ดังนี้

๒.๒.๑ ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๔ ไร่

๒.๒.๒ ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๑๗ ไร่

๒.๓ โรคขอบใบแห้ง พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ตาก และจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๗๗ ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น ๑๗๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔ ไร่)

๒.๓.๑ ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๒๓ ไร่

๒.๓.๒ ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๑๕๔ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าว ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและศัตรูข้าวอื่นๆ เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด

๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดชลบุรี ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดนครราชสีมา ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๓.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี ตาก และจังหวัดสงขลา แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการป้องกันและกำจัดโรคไหม้ข้าวในพื้นที่ที่มีการระบาดในระดับน้อย พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของโรคไหม้ข้าวในพื้นที่ระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง และให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัด สิงห์บุรี อ่างทอง พิจิตร และจังหวัดเพชรบูรณ์ แนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ใช้บิวเวอเรียเพื่อควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในพื้นที่ และให้เกษตรกรเฝ้าระวังโดยหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๕ สำนักงานเกษตรจังหวัดสิงห์บุรี ตาก และจังหวัดสงขลา แนะนำให้เกษตรกรไม่ใส่ปุ๋ยไนโตรเจนในอัตราสูงมากเกินไป และในแปลงที่มีการระบาดมากแนะนำให้ใช้สารเคมีพ่นลงบนต้นข้าว เช่น Phenazine - ๕ - Oxide โดยผสมน้ำแล้วพ่นในระยะที่ต้นข้าวแตกกอเต็มที่ และในระยะที่ข้าวออกรวง

๔. การคาดการณ์

สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๕ – ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ภาคเหนือ สภาพอากาศทั่วไปมีอากาศเย็นถึงหนาวกับมีหมอกในตอน โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ย ๑๒ - ๓๗ องศาเซลเซียส สำหรับบนยอดดอยอากาศหนาวถึงหนาวจัด อุณหภูมิต่ำสุด ๓ - ๑๔ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นสภาพที่มีอุณหภูมิสูงและความชื้นค่อนข้างต่ำ ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการทำลายของโรคไหม้ และขอบใบแห้งในหลายพื้นที่ ดังนั้น คาดว่าอาจพบการระบาดโรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง โรคไหม้คอรวงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้อาจมีแนวโน้มการระบาดของ โรคใบขีดโปร่งแสง โรคใบจุดสีน้ำตาลเพิ่มขึ้น สำหรับแมลงศัตรูข้าวอาจพบการระบาดของหนอนกอและแมลงบั่วได้

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สภาพอากาศทั่วไปมีเมฆบางส่วนกับมีหมอกในตอนเช้า โดยอุณหภูมิเฉลี่ย ๑๘ - ๓๖ องศาเซลเซียส สำหรับบนยอดภูอากาศหนาว อุณหภูมิต่ำสุด ๙ - ๑๓ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นสภาพที่มีอุณหภูมิสูงและความชื้นค่อนข้างต่ำ ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการทำลายของโรคไหม้ข้าว โรคใบขีดโปร่งแสง โรคขอบใบแห้ง รวมถึงโรคเชื้อราอื่นๆ ดังนั้น คาดว่าอาจพบการระบาดของโรคไหม้ข้าว โรคขอบใบแห้ง โรคใบจุดสีน้ำตาลเพิ่มขึ้นได้ในหลายพื้นที่ สำหรับแมลงศัตรูข้าวอาจพบการระบาดของหนอนกอและแมลงบั่วได้

ภาคกลาง และภาคตะวันออก สภาพอากาศทั่วไปมีเมฆบางส่วนกับมีหมอกในตอน โดยอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๑ - ๓๗ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นอุณหภูมิสูงและความชื้นค่อนข้างต่ำ ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการทำลายของโรคไหม้ข้าว โรคใบขอบแห้ง โรคเมล็ดด่างในหลายพื้นที่ ดังนั้น คาดว่าอาจพบการระบาดของ เพิ่มขึ้น สำหรับแมลงศัตรูข้าวอาจพบการระบาดของหนอนกอและแมลงบั่วได้

ภาคใต้ สภาพสภาพอากาศทั่วไปมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๓๐ ของพื้นที่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕ - ๓๖ องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นสภาพที่มีอุณหภูมิและความชื้นค่อนข้างสูง ประกอบกับข้อมูลจากการติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช พบการระบาดของโรคไหม้ข้าว และโรคขอบใบแห้งคาดว่าอาจพบการระบาดของโรคไหม้ข้าวและโรคขอบใบแห้งเพิ่มขึ้นได้ในหลายพื้นที่

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดศัตรูข้าว
ระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑

พื้นที่ปลูก (ไร่)

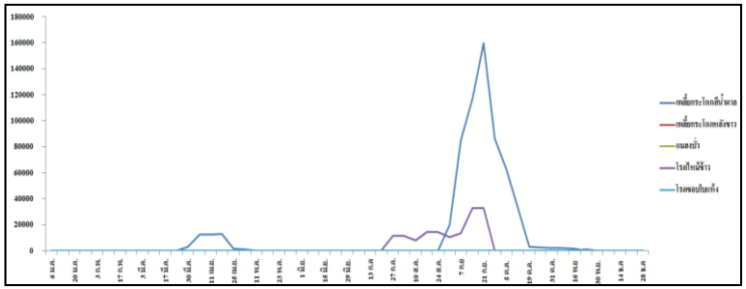

ปี ๒๕๕๗

พื้นที่ปลูก (ไร่)

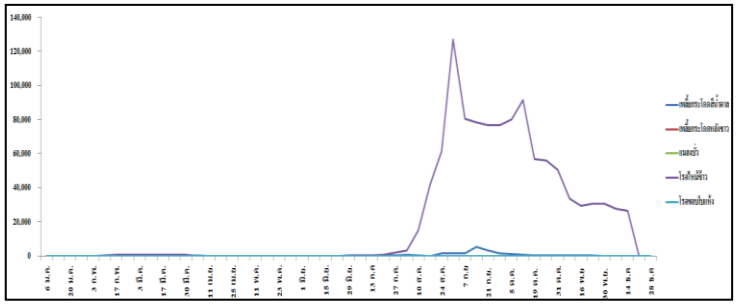

ปี ๒๕๕๘

พื้นที่ปลูก (ไร่)

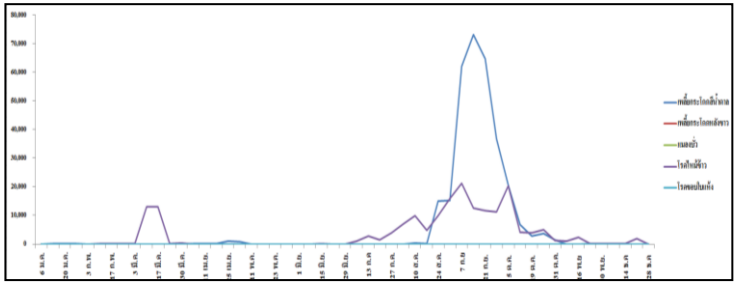

ปี ๒๕๕๙

พื้นที่ปลูก (ไร่)

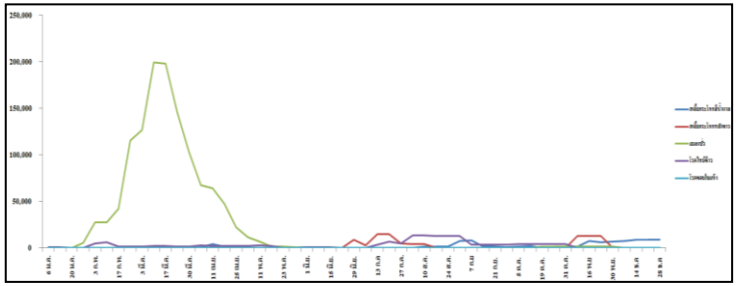

ปี ๒๕๖๐

พื้นที่ปลูก (ไร่)

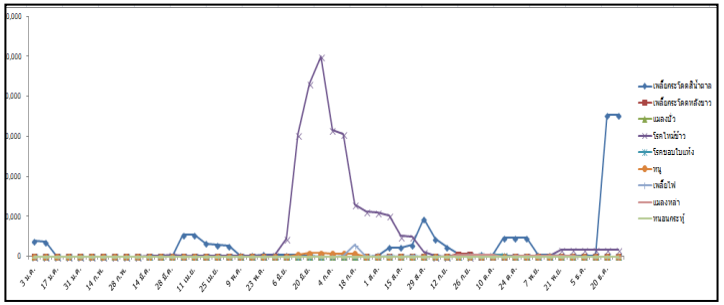

ปี ๒๕๖๑

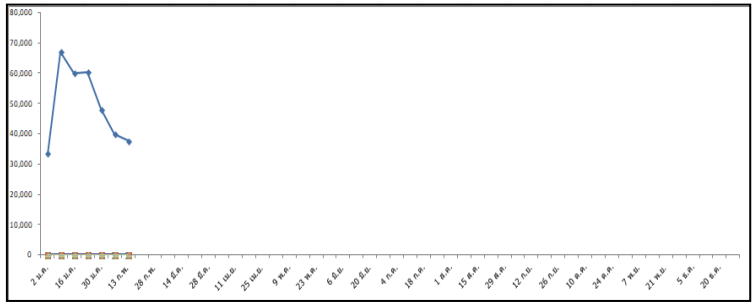

ปี ๒๕๖๒

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	๓๗,๗๒๘	ไร่
เพลี้ยกระโดดหลังขาว	๐	ไร่
แมลงบั่ว	๐	ไร่
โรคไหม้ข้าว	๒๑	ไร่
โรคขอบใบแห้ง	๑๗๗	ไร่
หนู	๐	ไร่
เพลี้ยไฟ	๐	ไร่
แมลงหล่า	๐	ไร่
หนอนกระทู้	๐	ไร่